

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim altres erbes an es qui s'ho guany

A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.— Ca l'amo Andreu Alcover, Centre, 13.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.— Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.— Llibreria de N.º Ernest Frau, Brossa.— Llibreria Amengual y Muntaner.

Recapte

Es terra-tremols d'Italia

S'altra setmana hi va haver an es mig-dia d'Italia (de devers Nàpols fins a Roma) un terra-tremol tan ferest que ha destruïdes una partida de ciutats (Avezzano, Pescina, Colano, Sora) fent-les desaparèixer casi de tot. Sa calcula que hi ha hagudes unes trenta mil morts (a Avezzano, 10000; a Pescina, 5000; a Colano, 4000; a Sora devers 2000). ¿No és ver que sols de pensar-hi, es cabeis s'alsen des cap i que agafa pell de gallina? Si mos n'alliberam ets esp anyols de tants d'assots horribilíssims com atabuixen i arrossen ses altres nacions, ¡ja mos hi porem clamar ditxosos i donar-ne milions de gracies a Deu nostro Senyor! I lo que més hem de malavetjar fer bonda i s'ervar es llum ben dret per no irritar massa la Divina Justícia.

¡De s'assot des terra-tremol, alliberau-mos, Senyor! ¡Amèn! ¡De pesta, fam i guerra, alliberau-mos, Senyor! Amèn!

El senyor Bonifaci

V

Sa casa del senyor Bonifaci està mig a les fosques. E-hi veuen entrar i sortir persones que procuren no fer renou amb ses peñades; totes surten amb sa tristor pintada a sa cara. Ses que hi ha dins la casa, conversen molt baix per no fer renou.

De tant en tant sa criada vé de sa cuina a sa cambra, amb una escudelleta blanca dins un plat amb brou p'el senyor Bonifaci, que està gravíssim.

Es metges diuen que no hi ha res que fer, que és un cas perdut i que és questió, a tot allargar, d'un parei de dies.

Sa cambra on jeu el senyor Bonifaci està tancada a sa claror des dia; tan sols veuen brillar dins aquella foscor sa petita clarura d'una animeta dins un tassò de vidre.

Na Roseta, tota desconsolada, està seguda a sa cadira des capsal des llit; amb sa vista fixa sempre an es malalt, arretglant-li de tant en tant es tapament des llit i tapant-li es brassos, que molt sovint treu per aplegar sa roba, senyal evident de que prest farà el viatge a l'eternitat.

Dins sa cambra hi ha també una Monja de la Caritat i dues senyores amigues de la casa que vel-len es malalt. Totes guarden un gran silenci; sols se sent un poc de renou confús i casi imperceptible de Na Roseta, que, des que son pare està gravíssim, no s'atura de resar; també senten desiara qualche gemec des malalt.

El senyor Bonifaci esta jegut d'esquena, du un barret de jeure que té sa forma d'un colador de café amb un borleta a sa punta. Sa seua cara color de cera la fa funesta una barba llarga i descomposta; sos ulls fondos semblen un vidre entelat, on ja no se reflecteixen es raigs lluminosos de sa vida; sos morros amarats se clouen i baden seguint es moviment de son pit, que sa respiració fatigosa fa aixamplar i comprimir.

Gemega molt poc; sols li senten un sietet que fa s'aire quant entra i surt de dins son esfondrat pit. A estones se posa desficiós, aixanca ses cames

fins que treu es peus fora des tapament, fa manotades i se gira d'un costat i de s'altre, llavors Na Roseta li diu paraules de consol, li subjecta es tapament, i no pot contenir un esclator de cor i romp en plors.

Sa vida del senyor Bonifaci se'n va com una candela que crema cap a vall, aquella color encorada de sa seua cara s'acentúa per moments, es morros prenén una color més fosca, una suor freda li banya sa cara, es pols li fuig i tots es membres des seu còs perden s'activitat.

Quant veuen que fa tanta de via, corren tot depressa a cercar s'Extremunció; i, després d'haver rebut aquest sacrament, li comensa s'agonia; llavors tot es qui estan dins sa cambra enrevolten es llit.

Na Roseta que an aquell moment de congoixa no l'han poguda decantar des costat de son pare, aguanta amb sa ma tremolosa una candela encesa, sa monja li tira aigo beneïda, i es capella comensa dir-li sa recomanació de s'ànima. A cada mot que diu de sa lletania responen es circumstants amb veu commoguda: *ora pro eo*.

Amb això el senyor Bonifaci obri ets uis, dona una mirada esglaiosa entorn cercant debades aquella llum que no havia de il·luminar pus mai es seus uis, fa un parei de alens fondos, aixecant s'esquena de damunt es matalàs, fa un badai i romàn cop en sec com un tronc.

Li acosten sa flamada de sa candela an es nas per veure si encara respira; pero sa flamada no fa moviment. S'ànima del senyor Bonifaci havia volat a l'altre mon.

—Ja és mort! diuen tots, i li resen un *Pare-nostro* amb tota sa devoció del mon.

Lifclouen ets uis i li acopen sa boca, i tots fan sa llagrimeta; ara Na Roseta romp amb un plors desfet, i se'n va a aferrar-se amb sa mare, i allà totes dues plora qui plora, com unes Magdalenes.

VI

Son passats es dies de rigurós dol, pero no es sentiment de Na Roseta.

S'imatge de son pare es romasa impresa dins sa seua memoria i sa calentor de s'amor que li tenia escaufa fort es seu cor.

Dirigida per sa llum de sa fe, contempla son pare a l'eternitat, i així com en vida l'omplia de moixonies, des fondo des seu cor li envia ara còme sufragi per sa seua ànima, es suaus perfums de fervorosa oració: i en mig de ses seues oracions sent una dolsura dins es cor, perque sab que s'oració és una cadena d'or que uneix el cel amb la terra, que és s'única moneda amb que pot pagar l'amor que son pare li tenia i que és bàlsam soborosíssim que ajugera es sufriments de ses ànimes que s'acaben de purificar dins ses penes del Purgatori.

Na Roseta, encara que siga tan jova, està ja desenganada de aquest mon, res d'ell li encativa es cor, sa seua ànima pura té posades ses seues mirades a regions més delitoses; per això vol dirigir sa seua volada cap a un altre punt a on té es niu de ses seues amors.

Es recés des claustre, vetequí es lloc de ses seues inspiracions.

Na Roseta fa molt de temps va sentir vocació per religiosa; pero s'estat de son pare, s'amor que li tenia i més

que tot ses obres de caritat que envers d'ell reialisava, feren que perllongàs per algun temps allò que tant desitjava; pero ara que son pare és mort, vol passar l'obra avant, se vol tancar per monja.

La senyora Maria, que donava per impossible que Na Roseta s'arribàs a fer monja, sempre li sucava ets ais que prengué estat, l'ponderava ses qualitats de cada un des seus pretendents i li feia veure sa necessitat que tenien d'un homo que se cuidàs des seus interessos; pero Na Roseta, cada vegada que sa mare li tocava aquest punt, li fogia de sa questió deixant-la tota contrariada.

Na Roseta va haver de sostenir dins son cor una lluita terrible, perque per una part veia es disgust que tendria sa mare, quant li digués que se volia fer monja, i li sabia molt de greu disgustar-la; i per altra part sentia sa veu de Deu que la cridava dins un convent, i en manera neguna poria fer es sort an aqueixa veu.

La veien que sempre estava trista, casi no menjava, tot lo del mon la fastidiava; es vespres, quant sa mare dormia, se tancava dins sa seua cambra i agenoïada davant una imatge de la Puríssima se posava a fer oració. Llavors quedava tranquila, li pareixia sentir la veu de Deu que li parlava dins es cor i l'omplia de dolsura.

La senyora Maria està tota preocupada quant veu sa seua fia tan trista i pensativola; i, com atribueix sa seua tristor a s'anyoransa que li ha deixada son pare, procura consolar-la i fa tot lo que sab per veure si la distreurrà.

Sa tristor que té Na Roseta i que tant de dol vesteix son cor, no és per cert haver de deixar ca-seua ni fogir des mig del mon, sino es sentiment que ha de tenir sa mare, quant li diga formalment que vol esser monja. Disgustar sa mare li sab molt de greu, perque l'estima més que ses ninetes des seus uis; pero no vol que aquesta amor l'atur de seguir sa seua vocació, perque això seria preferir s'amor de sa mare a s'amor de Deu, que la crida an es recés de sa Vida Religiosa.

La senyora Maria comensa a estar apurada ferm de veure sa seua fia d'aquella manera i té por que no arrib a tirar-ne malaltia.

—Filla meua, li arriba a dir un dia. Molta de pena em dona veure't sempre tan funesta. Es necessari que te conformis, perque Deu e-hu ha fet, i tu dius sempre que mos hem de conformar en sa voluntat de Deu. Si tens altra cosa que te don pesar, explique't, que nengú millor que ta mare te podrà aconsejar i donar te consol.

—Ma mare, va dir Na Roseta, molt vaig sentir sa mort de mon pare; pero no és això tot sol lo que me fa estar trista; e-hi ha una altra cosa que me fa sufrir.

—No estigues incorreguda de res, diu la senyora Maria, perque ja sabs que som ta mare i, còme tal, es teus sufriments son meus també.

—Si no la hi he dita més prest an aquesta cosa, diu Na Roseta, es perque tenc por que, quant la hi diga, no tenga un disgust, i me sab un greu de l'ànima disgustar-la en res.

Lo que per mi és un disgust, va dir la senyora Maria, es veure't tan trista!

—Ma mare, diu Na Roseta, fa temps que vaig sentir vocació per monja. Vaig consultar lo que havia de fer

amb persones que me porien aconsejar bé, i desde llavors no he parat de demanar cada dia a Deu que me inspiràs lo que vol de mi i després d'haver fet tot això i d'haver-hi pensat molt de temps, estic resolta ara a entrar dins un convent.

Aquestes paraules, que no esperava sentir la senyora Maria, la varen deixar tota torbada i no va tenir una paraula per contestar.

VII

Deu ha escoltat ses oracions de Na Roseta i la senyora Maria veu amb bons ulls que sa seua frilla se fassa monja.

Na Roseta és ja dins es convent; i ja no és Roseta, sino Sor Maria Rosa. Aquella cara polida, que tenia tants d'admiradors, la tapa ara s'espessor d'un vel, sos vestits de fina seda los ha baratats amb s'hàbit humil de ses filles de Santa Teresa, sa seua dolsa veu s'uneix a ses d'aquells chors de verges que amb himnes d'amor envien an el Senyor sos fervorosos càntics.

Sor Maria Rosa és ara felic. Arredossada dins es convent, no mena por a ses seduccions del mon; dins aquest lloc sant apar que Deu li par-li més directament dins es cor i li fassa sentir ses dolsures de l'Amor divina.

Sor Maria Roca no pensa ja en res del mon; per ell no té son cor un sol batec; no hi ha per ella més mon que s'espai que tanquen aquelles quatre parets ni més alegria que sa de servir el Senyor.

VIII

Cada dia hora de vespres, quant ses monges resen an el chor, hi ha dins l'església una senyora vestida de dol que, asseguda a un banc, escolta amb molta d'atenció aquell resar tan acompassat del chor. Es la senyora Maria que se complau escoltant aquelles veus, perque entre elles sent sa veu de sa seua fia Sor Maria Rosa.

LAU PEL D'OR

Des Patrons i una Patrona

Això eren dos Patrons de barca molt rics, fadrins encara i amics corals. Un nomia Melsiòn i s'altre Gaspar; tenien set barques per hom.

Es Patró Melsiòn topa una maror molt grossa, se veia ja sa mort darrera s'oreia; i, per veure si encara sa salvaria ell i sa barcada, fa se promesa de casar-se amb s'al-lota més pobre que hi hauria an es primer port a on pogués atracar, sempre que tal al-lota fos honorada.

¿Què me'n direu? Ell encara no havia acabada de fer tal promesa, com sa maror comensa a remaiar, i al punt la mar va esser com una bassa d'oli.

Arriba es Patró Melsiòn a un port, salta a terra, i me topa una fadrineta que duia un feix de llenya i que casi no duia tros de roba, vestida de pelle-ringos, descalsa, tota desbuada, pero garrida ferm i ben taiada de tot es còs.

Es Patró Melsiòn ja li pitja darrera *tris-tras-tris-tras*, i aquella mesquina de d'allà carregada amb aquell feix de

1 La me contaren lo M. I. Mn. Antoni Sanxo, de So'n Servera, Canonge de la Seu de Mallorca, quant tenia nou o deu anys, el Seu Jaume Carrió Fontpella de So'n Carrió, el Seu Jaume Soler Planiol, també de So'n Servera, i el Seu Jaume Calsa, serveri igualment.

llenya que l'ajopia de gros i feixuc que era, fins que a la fi se s'enfonya dins un casull.

Es Patró afina allà davora una taverna, hi entra, demana enquestes d'aquella al·lota, i li diuen:

—Es s'al·lota més bona al·lota des poble, pero sa més miserable de totes. Contau que ella ha de mantenir sa mare que és molt vèia i no tenen trast que parar.

—Això és lo que jo cercava! diu en sí mateix es Patró.

I ¿que fa ell? S'espitxa an aquell casull, escomet sa fia i sa mare i les diu lo que fa al cas: que ha feta tal promesa i que ha aclarit que ella, sa fia, és sa més pobre des poble, i per lo mateix li pertoca cumplir sa promesa que va fer per salvar-se d'aquella maror tan esglaiadora.

Tan bé se va sobre explicar es Patró que Na Francina Maria, aquella al·lota, i sa mare el cregueren i li donen es sí; ell les feu ofertes de tots es diners que haguessen de mester i les posà dins ses mans un ben serronet ple de plata i d'or, amb quatre grapades enrengaren sa cosa, i ja hu crec que se casaren es Patró Melsiòn i Na Francina Maria, que romangué feta tota una Patrona.

Es Patró les embarca amb ell dins sa seua nau, dona i sogra, i cap a ca-seua! abans de més raons.

Des cap d'una temporada es Patró Melsiòn topa es Patró Gaspar i li diu:

—Homo Gaspar! me som casat!
—Tam mateix! diu es Patró Gaspar. I ¿amb-e qui, si's pot sobre?

—Fosca! diu es Patró Melsiòn, amb una al·lota de tal ciutat.

—¿Sí que anares enfora a cercar-la! diu es Patró Gaspar. Escolta, i ¿què nom aquesta al·lota?

—Francina Maria! diu es Patró Melsiòn.

—Fia de viuda pobre? que están dins un casull de mala mort? diu es Patró Gaspar.

—Sí que hu és! diu es Patró Melsiòn. ¿I tu que la coneix an aqueixa al·lota?

—Més que es mal temps! diu es Patró Gaspar.

—I tu que la'm voldràs pertocar a poc poc? diu es Patró Melsiòn.

—Còme pertocar-la't, no hu faré, diu es Patró Gaspar; pero jo lo que dic que no pot esser gaire cosa una al·lota tan pobre com era aquella i que havia de córrer tant per mantenir sa mare. S'ocació fa pecar, homo!

—Jo lo que't dic, s'exclama es Patró Melsiòn, que és una santa al·lota!

—¿Ai una santa ja? diu es Patró Gaspar. Idò ves-li a comanar sa capelleta, i la hi poràs posar dadins abans de més raons!

Es Patró Melsiòn se crema amb aquestes sortides des Patró Gaspar, i li diu:

—Mira, estimat: això no pot romandre així; això és insultar sa meua dona i insultar-me a mi, i per aquí no hi pas jo. T'he de fer tocar amb ses mans que sa meua dona no és lo que tu vols suposar, sino que és una primera bona.

Es dia que mos casàrem li vaig posar un anell a sa mà, que'm va prometre que no el se llevaria mai, i així hu ha fet; sempre el du posat. Ademés baix de s'oreia esquerra té tres pels borts. Te gòs qualsevol cosa de messions que no és capaç ni de pendre-li s'anell ni de tair-li aquells tres pels.

I ¿què vols que posem de messions? diu es Patró Gaspar.

—Ses set barques que tenim per hom! diu es Patró Melsiòn.

—Posades están! diu es Patró Gaspar.

—Idò posades! diu es Patró Melsiòn.

Cadascú se'n anà per son vent: es Patró Melsiòn tot enfadat de s'atreuiment des Patró Gaspar i no creient gota que mai per mai li guanyàs, i es Patró Gaspar ben resolt a guanyar-li, mal e-hi hagués de posar sa pell, quant més tot es seu cabal.

Dissapte qui vé, si Deu ho vol i Maria, veurem que va esser d'aqueixes messions sobre sa Patrona Francina Maria.

(Seguirá)

JORDI DES RECÓ.

Ses Matanses

XII

Sa rol·lada ja torna estar composta. ¿El veis an aquell, calsons amb bufes i capell ample, que surt a rol·lo amb passes de bou i més xarpat que un patriarca?

Allò es L'Amo de Sa Cabana. Es que han de fer aquest altre entremès, i la gent posa punt, i amb cent oreies escolten lo que aquell embàlit comensa a dir:

—Alabem primerament Jesucrist, Fill de Maria! i en la mateixa via, diguem tots: ¡Alabat sia lo Santíssim Sagrament!

Com diu aquestes paraules tothom se treu es capell en senyal de reverencia, i l'Amo de Sa Cabana fa lo mateix i segueix es cap de fil, dient:

—Señores, ja en tendreu prou de mirar-me passetjar, que sentireu explicar, sa vida d'un pagès nou.

¿Saben un pagès que fa, com vol llogar un missatge? Li diu que es pa i es formatge ell mateix lo tairà.

Bon pa i bona escudella diu que mai li mancarà; i, en haver fermat es ca, li fa amenasses d'estella.

I aquí l'homo se retura una mica, i reprèn altra volta, dient:

—Jo som es pagès major que hi ha dins tot Manacor. I de negú nat tenc por! Ja poreu veure amb assò si som homo de valor.

De ma casa a un recó tenc un gros castell de plata; i em puc passetja a la guapa capell alt... i vol raó.

Dobles de vint de carassa també en tenc un gros que-fer, i de pessetes també, moneda que per tot passa.

Tampoc no'm manquen diners; sensa haver de canviar, cada vespre puc pagar missatges i jornalers.

També tenc es lloc poblat de bous, moltons i eueies; cabres senyades d'oreia n'hi ha una infinidat.

Egos, someres i bous, cosa és d'admiració; en tenc tot un escodrò que valen ben bé a cent sous.

Civada en tenc un sens fi... tres o quatre mil corteres; i l'estoig per ses someres que les tenc prenys de roci.

Ordi aspriu, net i porgat, que'm sobra p'es bestiar, si'l trec venal, bastará per quantes tropes hi ha adins es nostro reinat.

Xeixa venal... n'hi haurá tres mil i una cortera; si me'n demanen a espera a tot hom puc suportar.

Blat cabot no'n tenc per vendre, no més per la gent i jo. Ja poreu notá amb assò... si pel cas voleu mompendre.

Blat a la negra n'hi ha un poc i l'estojaré, si a cas qualque pobre vé que no tenga que pastà...

Com ha dit això se gira an els homos i diu:

—Ara'n voldria trobar un que anàs de llogar-se... puix som homo de poder com cap ne poreu mirar.

Mentres amolla aquestes paraules, un missatge, com qui no n'és, surt a's mig, i ja tenen aferrat.

—Mon amic ¿que fas assi? ¿Sabs que't cercava topar! i et volia demanar tu si vols estar amb mi.

—Si'n s'aveniem des preu, tan mateix poria esser.
—Tiré idò demané! vatassi un serró qui seu!

I se treu una taleca plena de faves parades i la posa en-terra.

—¿Per quant li hem de pegar?
—Un any es lo acostumat.
—¿Jo un més m'ho trob sobrat!
—Idò hu poreu deixá anar.

—Peguem-li idò per un més!... Qualsevol caire em vé bé.
—Demana que t'he de fer, i ja pots pendre diners.

—Tres lliures m'heu de donar i un real mallorquí.
—¿Bon capsol! que m'has fet dir! ¿I haver-te de mantenir?
¿Tu que'm voldràs destruir!!! Sabs es blat que va de ca...!!!

Tres lliures et donaré; ja no tindrás res que di.
—Idò l'Amo, jo dic sí; aquest més e-hi estaré; i llavò, si m'hi camp bé, ja tornarem procei.

I assí l'Amo tot content, posant-li sa mà damunt s'espalla li respòn:

—Ja sé que, en havé acabat, voldràs tornar comensar, com aquest cos teu vorá que estará tan regalat; Menjarás pa recolat d'aquella casta de blat que se diu *coll-de-roci*; tampoc no't mancará vi, — Doncs bé, ja'n som afectat.

I l'Amo ja'l tornam tenir girat an es públic amollant aquestes amb tota sa formalitat del mon:

—Missatge que cau amb mi, ja pot dir qu'es venturós.
—S'amel·lé és molt abondós! ¿que será agre a la fi?

diu es missatge baixet, baixet, que tothom el puga sentir.

I l'Amo continua bravetjant:

—Jo som homo que mai mut i pagés som de valor. Repare't d'aqueix serró! qui se serva d'assegut.

Homo, sempre has de creure que ab mi estarás regalat; i ara qui hem concertat, vinal que't vui pagá es beure.

diu an es missatge, mentres sa criada los presenta ses dòlces i s'aigo-ardent, i ells que fan lo demés, mesclant ses rues des clotell amb aquesta antifona:

—Deu mos do a la memoria de prendre lo bon camí! Qui mos ha aplegats assi, que mos aplec a la gloriál

—Un brindis vui perposar que vos puga servir bé.
—Anem! assò és que hem mesté! i jo que't puga pagar!

afegeix l'Amo; i, com el senten es circumstants, comensen a dir:

—¿I tants de doblers com tenia? ¿I per pagar un missatge tanta cosa?

Sobre tot, l'Amo i es missatge surten des rol·lo, i es públic fa comentaris. Des cap d'una estoneta ja los tornen tenir an es dos revel·lers amb uns uis de sòn i malvestidots, suposant que ja són a Sa Cabana, i que es sol està per a sortir. A un costat hi ha es porquer abrigat amb uns enagos, fent com que filar, figurant una criada véia.

I l'Amo que amb veu escardada i manotetjant envest es missatge, dient-li:

—Tiré! vete'n a llaurar!
—Jo vui berenar primer!

—Tiré! ja el t'enviaré! ¿
—Idò no us caleu torbar!

I es missatge fa com que anar-se'n, i ja tornam tenir l'Amo que predica.

—Aquest homo es dilitgent, Madona, amb so berenar!... si hu és tant amb so llaurar, ¡ja hi estaré ben content!

Un homo estaria bo per no tenir blat ni pa; ell en farien ballar es missatges sensa sò,

D'això em som apreciat que no trobarán que dir. A sa casa fins assi mai del mon hi ha faltat perque sempre he tengut blat per du a moldre an es moli.

I se sent un rum-rum, i es que remuguen:

—¿I tants de milenars de corteres de blat que se son fetes?

D'es cap d'una mica es missatge esbronca p'es mitx de sa gent, i se presenta a l'Amo, determinat a fer-ne una de grossa perque no li han duit es berenar a sa llaurada. I s'exclama sensa anar de mes revolteries:

—L'Amo, jo som arribat, que es *vuit dies* vos vui dar.
—¿Oh amic! ¿tu que'm vols deixar?
¿I amb-e que t'he agraviat...?

Tu no't pots queixar de mi ni tampoc de sa Madona — Ells neguns sou cosa bona... veiau que més vos puc dir.

—¿Tu que'm voldràs desjectar?
—Jo no puc alabar-vòs! d'un sant que no és milagrós, mai n'he sentit predicar.

Assí esclata sa rabia de l'Amo, i amb un crit que aixorda i unes brasetjades fora mida, s'aborda an es missatge dient-li:

—¿Sa teua mort, camarada, un arrambatge será! Sols que't pec una punyada, acabarás d'alenar.

—¿An-e qui feis amenasses?
—¿Carai! a tu te'n faré.

—Amb aquest vos ne daré!

i se treu un garrot, i fa ensigne de provar-lo.

—Egoc, que tu m'embarasses!

diu l'Amo; i, tremolant des retgiró, e-hu dona a ses cames, i romanen es missatge i sa criada véia, i tenen aquesta conversa:

—Veis-lo an aquest pagès nou, de quin modo s'és tractat! Se'n va, i no m'ha pagat!
—¿Qué ha de fer el malanat! ¿Set doblers no li fan un sou!
—Bravetja que dobles té!
—Emperó son de flassada, i encara tot foradada que sols no val un diner.

—Ell bravetja i fa renou que té tant de bestiar!
—¿Sabs que veig? Que an es sembrar cada any ha de fer llaurar un asot que té amb un bou.

—Sobre tot! no m'ha pagat! però jo el faré pagar! An es Bal·le vui anar a fer-li un altercat.

Es missatge se torna aficar dins sa gent, peguen un parei d'estirades an es gonellons i a sa filona des porquer que feia de criada véia, i ja torna sortir En Toni Jusep vestit de Bal·le, i s'asseu a una taula que li duen. Criden es missatge, i el troben que s'empasolava una taiada de sindria que havia vista dins un plat, i se presenta an es Bal·le, torcant-se es morros i dient:

—Bona nit tenga, Senyor!
—¿Que hi ha de nou, mon germá?
—Assí ben prompte sabrá que veng per enfadar-lo.

S'altre dia en vaig llogar amb un pagès per missatge; i veient es marinatge, No hi he pogut aguantar.

—I assò no son desbarats que aquest pagès nou mos fa? Ell ara no'm vol pagar es doblers que hi tenc guanyats.

—Envia-li En Jaumet, que no perdona negú. Tu si vols, l'anirà a dur rossegant, si no vé dret.

I es missatge ja és partit a cercar En Jaumet, que és es saig de la vila, i es Balle s'aixeca i li diu:

—Digau a s'oficial que no's descuit d'anar-hi.
—Ell que ja tos p'és camil Jo en cas estic de fer-li un avis *que emsna*.

En Toni Jusep surt de sa rollada, i hi entra s'oguer, que figura esser es saig, s'assèu a una cadira; i, amb un manat d'espant davall xella, fa corda.

I es missatge que ja hi és davant i li diu:

—Mestre Jaumet ¿com vos va?
—Jo estic assi arreconat.
—Jo ara era arribat, que un pagès heu d'alegrar.

—Digau a on tenc d'anar! que hi n'iré de bona gana.
—Anau-vos-ne a Sa Cabana, a llivell de penyora.

PAU FORA-EMBUIS.

Notícies de sa guerra

Arribades dia 16

—Sa lluita entre aliats i alemanys s'és encesa ferm devers es riu Aisne. Ets aliats volien traginar molta de forsa devora Soissons, i els han capturat dues coses: que es riu es sortit de mare i que sa artilleria alemanya els ha fet més foc que el dimoni, i s'hi és afegida s'infanteria i sa cavalleria i han rompuda sa línia francesa a un parei de bandes; es francesos han hagut de buidar d'allà dessà es riu, passant-lo reculant cap a París, i ets alemanys les han preses ses viles de Gouffres, Creny, Ducil, Lehong, Missi, Bausrot i Vevre, fent-los molts de milenars de presoners. Aqueixes notícies de sa reculada de s'exèrcit francès entre Soissons i Reims han causada a París una impressió tristíssima, reinant per tot un pessimisme ferest. Es periòdics fan tot quant saben per donar coratge a la gent, pero no hu consegueixen gaire.

—Sembla que també a Argonne (més cap a Alemanya, dins França) ets alemanys han conseguida damunt es francesos una victòria que les fa senyors d'una posició molt estratègica per la qual feia devers deu dies que batallaven.

—S' exèrcit turc que se prepara per invadir Egipte el comanden Generals i Majors alemanys.

—Telegrafien de París que es russos no han pogut passar es riu Nida ni sa serra de montanyes des Kárpates, això que hu feren de tot per passar una cosa i altra.

—També telegrafien de París que el Papa ha contestat an el Rey Albert de Bèlgica en termes molt corals, pero donant a entendre que s'incident des Cardenal Mercier no és ni d'un bon tros lo que qualcu havia volgut suposar i que per lo mateix se pot donar per acabat.

—Escoltau per un gust lo que diu es diari *Hamburger Nachrichten* (Notícies de Hamburg) des famosíssim Mariscal Hindenburg, dia 6 del corrent: «Es Mariscal Hindenburg es s'home del dia a Alemanya; no n'hi cap de tan estimat fora el Kaiser. Pareix que és un homo lo més natural, que s'admet amb tothom, que no va de flocs ni banderetes ni és gens entonat; un al·lot de mamella hi pot conversar. L'any 1877 ja el feren des Gran Estat Major Aleman, Coronell l'any 1891, General Major l'any 1897, Tinent General l'any 1900 i l'any 1903 General en Cap des 4.º Còs d'Exèrcit. Es estat sempre un homo d'estudi, de poques

paraules, pero no aixut ni mal-aixut, sino atentíssim amb tothom.

S'ha passada la vida entre mapes estudiant tots es paratges estratègics d'Alemanya p'és cas de que hi hagués d'haver qualque batalla. S'endret que ha estudiat més és sa partió de Prussia Oriental amb Russia, i especialment es llacs de la Masuria, que sempre ha cregut que eren sa gran defensa contra tota invasió que Russia vulga fer mai dins Alemanya. Així és que s'ha passats una partida d'anys navegant per dins aqueis llacs i bassals, midant sa fondaria que tenen p'és mig, per ses voreres, mirant per on poren passar amb pesos feixucs sense encallar-s'hi i per on s'encallen i no és possible sortir-ne. Anys enrera presentaren un projecte a l'Emperador d'assecar aquells llacs i bassals per porer-hi conrar perque tot allò poria produir una infinitat de milions. En Hindenburg, com e-hu sab, se presenta a l'Emperador, i li diu que en via neguna permeta tal dissecció perque aquells llacs son sa gran barrera per aturar Russia d'esbrincar dins Alemanya. L'Emperador el s'escoltà i pegà batcollada an aquell projecte tan bell an apariencia. Si En Hindenburg tenia raó s'és vist ara amb aqueixa guerra. Tot d'una que esclatà que es russos esbrincaren amb gran fua dins la Prussia Oriental, el Kaiser crida En Hindenburg, que ja havia pres es retir per sa seua edat avensada, i el fa Generalíssim de s'exèrcit que havia d'anar a capturar es russos, que s'aficaren dins es llacs de Masuria perque En Hindenburg s'enginyà per menar-los-hi, i allà dins les derrota tan completament: que les feu 92.000 presoners i deixà an es siti altres 62.000. Veiau si hu va ser gros es fester. Victories com aquestes no se'n troben gaire dins tota s'Historia. Darrera aqueixa victòria tan colossal son vengudes totes ses altres d'ets alemanys damunt es russos dins la Polònia russa, sa més grossa de totes sa de Lodz. Això ha fet esclatar un entusiasme mai vist dins Alemanya a favor de N'Hindenburg. S' Ajuntament de Berlin li ha votat un present de 150.000 marcs (187.500 pessetes); altres Ajuntaments li han votades altres cantitats grosses p'és mateix concepte, casi totes ses Universitats li han enviat es títol de *Doctor* en totes ses Facultats, ses Corporacions i particulars li han omplida la casa de presents i de mil coses, fins a s'extrem que ell ha hagut de publicar dalt es diaris que no li enviin pus recapte perque ja no sab a on posar-ho, i que tot e-hu agraeix i hu dona per rebut. De lo que també li envien a forollons son medicines perque sa puga curar de tots es mals que li puguen venir i conservar-se sà i fort per defensar i salvar la Patria. I llavò li escriuen a rompre grans i petits, joves i veis, pagesos i vilans i de tots oficis i estaments, fins i tot es butzecs de ses escoles. Ets alemanys son així: s'interessen i van bruiats p'és seus grans homos. I no n'espereu de grans homos dins cap nació que no s'interés p'és seus; si n'hi brolla cap, no arriba a aplec. S'indiferencia pública el salseix, l'esvauva, l'aufega.

Arribades dia 17

—Segueixen es russos queixant-se de que francesos i inglesos fassen tan poca cosa contra ets alemanys i que no aprofitin s'avinentesa de que aqueis tenen casi totes ses seues tropes devers la Polònia russa i per la Galitzia i Bukovina. Això diu un telegrama de St. Petersburg que es diari de Londres *Morning Post* publica, i hi contesta es mateix diari que ara Inglaterra organisa un nou exèrcit contra ets alemanys, i que fins que el tenga a punt seria una barbaridat d'En Jofre envestir, exposant-se a dur se'n s'aumut p'és cap.

—Venia del Canadà un grandió vapor carregat de tropes cap a França contra ets alemanys; pero devers ses

costes d'Irlanda topà a una mina, i se'n anà a fons en tot es carregament.

—Sembla que ets alemanys tenen molt envant tot es preparatiu per enviar s'estol de zeppelins a Inglaterra i sobre tot a Londres i fer-hi tot es mal possible per fer comprendre a Inglaterra que és horad'entrar en reflexió i arribar a una pau honrosa per tot-hom. Qui no vol creure la mare bona, ha de creure la mare madastra.

—Es Generalíssim Jofre, com hem dit moltes de vegades, es català de França, i sembla que no se'n empegueix gens d'esser-ho, i que sempre que té avinentesa, parla en català. S'altre dia visitant, ses trinxeres, trobà un soldat rossellonès i l'escometé en català. Amb això passa part damunt ells un volador alemany, un *taube* (colom), i una canonada des francesos el feu fogir. —*L'heu vist?* diu es soldadet. *¡Es tombat!* —No, diu es Generalíssim, *s'es vausat!* —S'altra diassa En Jofre a un dinar que li donaren a París, va rompre en català com hagué de fer brindis. Ben haja es Generalíssim Jofre! Així hu fan es catalans garrits!

—Un mallorquí arribat d'Alemanya aqueis dies ha dit que allà tothom cuida esbendir d'entusiasme i de coratge sobre sa guerra, i que hagué d'estar aturat a una estació perque passaren una partida de trens que de Russia se'n duien cap a França 500 000 soldats. I ara anau-los a prendre penyora an aqueis alemanyetxos amb tant de vent a sa flauta com duen!

—Inglaterra ha respost a sa reclamació d'ets Estat Units sobre s'aturar es navilis de guerra inglesos es vapors mercants nort-americans, i sembla que tal contestació no és caiguda gaire bé a Washington, i que hi ha periòdics d'allà que muscletgen. Veiam si la cosa s'envitricollarà també devers ets Estats Units.

Telegrafien d'Amsterdam que durant varies setmanes ets alemanys han tenguts 40 000 homos que treien carbó de pedra de ses mines de Mons i de Charleroi, això és, de Bèlgica, i el se'n duien a Alemanya.

—Se confirma que es francesos han hagut de buidar de tot lo que los quedava allà dessà es riu Aisne i d'un bon tros des riu ensà. Se calcula que hi deixaren de quatre a cinc mil morts d'ells. Bon repòs i bon remei en Deu nostre Senyor per tots ells i per tots ets altres que muiren d'aqueixa guerra. Amèn! I que s'acab aviat! Amèn! ¡Abans de tocar hores! Amèn!

—Es diari de Milàn *Il Secolo* diu que es pla des Generalíssim Jofre ha feta fetxada perque volia rompre sa línia alemanya entre Soissons i Reims, cregut de que allà hi tenien poca forsa ets alemanys, i la va bollar de cap a peus perque ets alemanys e-hi tengueren més tropes que el mon. ¿Sabien ets alemanys ses intencions d'En Jofre? Si no les sabien, les endevinaren.

—De París telegrafien que es francesos han hagut de recular ferm devers Ailly, i passar aquí dessà es riu Aisne més que depressa.

—Sembla que Alemanya i Austria per via des consuls han avisats ets alemanys i austriacs que son dins Italia, que estiguen preparats per sortir-ne, si vé es cas.

—Telegrafien de Roma que es francesos han hagut de recular entre Soissons i Reims perque no pogueren suportar ses canonades de s'artilleria grossa alemanya, que els arronsava massa. Lo qual mos vé de nou ferm perque estam cansats de lletgir telegrams de París que han dit milanta vegades que cada dia sa demostrava sa superioridat de s'artilleria francesa damunt s'alemanya.

—Sembla que en tot es badiu de Soissons ja no'n queden ni escabotells de tropes franceses: han hagut d'espitar-se'n, per no esser-hi demés.

—Diuen que el Kaiser és estat a sa

batalla que ses seues tropes acaben de guanyar devora es riu Aisne i que les ha felicitadas coralment, sobre tot s'infanteria.

—Es submarí francès *Saphir* volgué, aqueis dies, forsar s'entrada des Dardanel (un estret de devora Constantinopla), i ses bateries turques el tiraren a fons.

—*El Correo Español* de Madrid dia 15 posa un article ferest contra Inglaterra, a on sostén que an aquesta guerra ets inglesos empen ses bales que diuen *dum-dum*, que estàn privades dins es dret internacional, son contraries an es dret de gentes, perque les inventaren per cassar animals ferosos. Estàn fetes de tal manera que produeixen unes ferides horribles, que casi mai se curen, perque no son com ses bales ordinaries, de plom i forrades per tot de cer, i així fan es més poc mal que se pot fer; no son així ses ingleses, sino que part-dafora son a trossos de cer, i a trossos de plom, i, en esclafar-se, ses voreres des cer s'esbrellen, fan un dentat de serra, i esqueixen i engrunen sa carn, canyelles, tenrums, nirvis i ossos, fan patir incomparablement més que ses bales ordinaries, i el dimoni qui cur ses ferides que fan. D'aqueixes bales *dum-dum*, verdaders atentats contra es dret internacional, cantra sa civilisació i cantra s'humanitat, se'n troben dins es bossot des soldats inglesos morts o que cauen presoners i dins ses trinxeres que perden; i es mateixos soldats inglesos, quant ets alemanys los agafen, diuen: *¡No dum-dum!* (¡No empram cap bala *dum-dum!*) Es allo de *excusatio non petita accusatio manifesta*. Això és lo que diu en rudes *El Correo Español* dia 15.

Arribades dia 18

—Diuen que a Constantinopla entre oficials i soldats e-hi ha més de 30 000 alemanys que hi anaren per Rumania, i que tots estàn emprats amb un o altre ofici de govern.

—Corre sa veu de si ets Estats Units prendran part en sa guerra a favor de Alemanya. E-hu trobam massa gros.

—De Venècia telegrafien per cosa certa que hi ha a Trent 80 000 soldats alemanys p'és cas de que Italia provàs d'atacar Austria per aquella banda.

—Arriben noves de que a Dinamarca fan flamada contra Inglaterra perque los captura es vapors mercants. Es Govern dinamarqués ha entaulada una reclamació an es Govern anglés.

Arribades dia 19

—El Papa ha manat que se fassen rogatives per sa pau dins totes ses esglesies del mon, dia 7 de febrer dins ses d'Europa i dia 21 de mars dins ses de fora d'Europa. Molt ben fet! Que Deu escolt aqueixes rogatives! Amèn!

—Segueixen dins la Polònia russa ses batalles entre russos i alemanys, sobre tot devers Varsovia. Ets alemanys ja només en son deu kilometres lluny d'aqueixa capital.

—Sa Guardia Imperial russa, que guerretjava an es Kárpates, se'n ha guda d'anar a St. Petersburg perque ja estava massa retuat i ma' disposta.

—Diuen d'Amsterdam que ets alemanys han tornada tenir una victòria dalt ets aliats, que han hagut de recular més, i ets alemanys son a Doumarty i bombetgen Chalons sur Marne.

—Aqueis dies un submarí alemany se presentà a s'embocada del Tamesis, es riu que passa per Londres. E-hi hagué un esglai gros com ets inglesos se'n temeren.

—Es turcs han ocupada sa ciutat de Tabrig, sa segona de ses més grans de Persia, i això és caigut tort an es Govern persa. Damunt Persia exerceix gran influencia Inglaterra, i Russia també. Es poca cosa avui Persia; sa marina de guerra que té, és just un na-

vili de 600 tonellades amb quatre canons. S'exercit de terra és un poc més gros, no gaire. Es una nació adormissada.

—Arriben noves d'ets Estats Units de que son molt corals ses relacions d'ets industrials alemanys amb sos nord-americans. Moltes de cases de Nova York han oferides merques a Alemanya p'és cas de que aquesta en passàs fretura per amor de sa guerra. Importants Companyis yanquis han conseguit des Govern d'allà permís per comprar tres grans vapors trasatlàntics d'Hamburg per dur cotó a Alemanya, tant en vulguen. ¡Ah idó!

—Es periòdics francesos se queixen de que hi ha milenars de joves aveciats que per influencia des grossos estornells de la Política no van a sa línia de foc com els-e pertocaria, i hi han d'anar es malanats que no tenen influencia.

—Se veu que a Rússia se son apoguts fort es clopinsos. A foras de pregaries ha trobats Rússia banquers nord-americans que li han suscirit un emprèstit (manllau de diners) de dotze milions de dollars (60.000.000 de pessetes).

—De Copenhague telegrafien que s'insurrecció de la India contra Inglaterra va endavant, i que hi ha combats ferm entre ses tropes ingleses i ets insurrectes devers sa partió nor-oest i Beluchistan. Sembla que ets insurrectes van ben armats de tot. Ses Autoritats ingleses en donen noves molt boiroses.

—Un periodista suís, corresponsal d'un diari nord-americà, que ha fet un viatge ara per Alemanya, publica dalt dit diari tot això en sustancia: Alemanya, en venir sa primavera, sols des voluntaris que té, posarà en peu de guerra tres cossos d'exèrcit de 600000 soldats cada còs, i soldats no agafats amb cans ni amb un gambaner sino ben instruïts i ben armats. Després vendrà es contingent de sa quinta de de l'any 1914 i llavò ets excedents de tots ets anys més enllà. Poren dir lo que vulguen ses altres nacions, diu aqueix periodista, pero jo puc assegurar que he vist dins ses ciutats alemanyes milenars i milenars de jovesans ben robusts que esperen ben xalests s'hora que la Patria les cridarà per boca del Kaiser, i se consideraran ben sortats de porer anar a la guerra a fer la que la Patria i el Kaiser diguen. Es ver que ets Alemanys desitgen sa pau, pero uep! una pau fundada damunt sa victoria d'Alemanya. De manera que es pla d'ets alemanys és aqueix: *guanyar els i llavò fer ses paus*. Dau-los es dit veiam si mosseguen!

—Es Generalíssim Hindenburg a's dia de Capdany donà un manifest a ses seues tropes, i entre altres coses los deia: «Mit Dank gegen Gott, der uns die Kraft zu solchem Tun gegeben hat und mit festem Vertrauen auf seine weitere Hilfe wollen wir in das neue Jahr eintreten» (Rendint gracies a Deu, que mos ha donada sa iorsa per dur a cap tals fets (ses victories conseguides) i amb sa confiança de que d'avui endavant sa seua ajuda no mos faltarà entram dins aqueix any nou).—Així hu fan ets homos valents i de coneixement: donen gracies a Deu de tot lo que les ha dit bé, atribuint-le-hi tot i posen tota sa confiança en Deu per lo que ha de venir, sabent que sensa Deu no pot dir res bé mai. Així hu fan ets homos garrits!

—Es diari de Londres *Daily Express* crida s'aterció sobre s'encariment a Inglaterra des nòlits (preus des transports per mar), lo qual es causa d'una pujada feresta que hi ha haguda des preu des queviures, lo mateix que si s'esquadra alemanya hagués capturat tot es tràfec des ports inglesos. Es *Daily Express* demana an es Govern anglès que, mentres dur sa guerra subjecta a una enquesta i a una interven-

ció ben estreta es nòlits de sa marina mercant, això és, que no permeta que se fassa pagar tant des transports per per mar.—Succeeixen unes coses amb aquesta guerra que un n'està com un beneit: un té es cuc de s'oreia malalt de sentir a dir an ets anglòfils i francòfils que es comerç anglès i francès no patia gens, que no més era s'alemany que patia i que aviat faria es darrer badai; i ara mos resulta que es mateixos inglesos confessen que es que viures han pujat a Inglaterra horriblement com si s'esquadra alemanya tengués sitiats es ports inglesos. ¿En què quedam senyors francòfils i anglòfils?

—Es diari de Londres *Daily Mail* conta es consells i instruccions que donen ses Autoritats ingleses an ets habitants des Comtat de Norfolk p'és cas de que ets alemanys e hi desemba quin i hi esbronquin, fent avinent an aquells malanats que, si no segueixen tals consells i instruccions, no tenen que esperar cap indemnació des danys i perjuis que rebràn de tal invasió i esbronc.

—Arriben noves de Inglaterra de que es blat ha pujat tant que fa cinquanta anys que no havia anat tan car. És allò de que *allà on se pensen que no hi plou; està negat de goteres*.

—Ei ara resulta que es soldats alemanys amb sa guerra fan recó o lladriola. Just es del Reine de Saxonia (un des Reines de que se compon s'Imperi Alemany) durant es més d'octubre enviaren a ca-seua per correu dos milions i mig de marcs (3.125.000 pessetes), i durant es novembre aquells diantres de soldats de Saxonia enviaren a ca-seua 2.322.722 marcs, això és (2.909.402 pessetes). Si se pren per base això que han estalviat durant s'octubre es soldats de Saxonia, havent ets altres soldats alemanys estalviat i enviat a ca-seua, poc sa poc llà, com es saxons, resulta que es soldats alemanys en campanya han estalviat i arreconat durant es més d'octubre devers cent milions de marcs (125.000.000 de pessetes). Això ja se pot dir de *mal any treure cabal i de gates mortes treure gatons vius!* De manera que sa guerra dins Alemanya escampa un riu d'or per tot arreu. ¿Que li trobau a Na Lluca?

—Aqueis dies per dues vegades distintes se son presentats an es port de Dover (Inglaterra) submarins alemanys per fer lo que vos poreu pensar. Ses bateries de terra, que vel-len ferm, notaren cada pic que s'arrembaven aquells mals-contraris, i se posaren a fer-los foc, i es submarins, no veient sa partida guanyadora, tocaren el corn i de d'allà!

—El Zar de Rússia i l'Emperador del Japó (el *Mikado*) han escrit an el Papa dient-li que están conformes d'amollar es presoners de guerra, inútils per ses armes, que és lo que el Papa proposa a ses nacions en guerra.

Arribades dia 20

—Ses cantidats que ets Ajuntaments alemanys han votades per fer-ne present an es Generalíssim Hindenburg ja pugen a dos milions i mig de marcs o sien tres milions cent vint i cinc mil pessetes. ¡Quin pic de fava!

—Telegrafien d'Amsterdam que es Governador General de Bèlgica ha fet aficar p'és-cap-de-cantons de Bruselles un manifest dient que ses Autoritats alemanyes mai han volgut privar cap Bisbe de sa llibertat que li pertoca per fer de Bisbe i retgir l'Esglesia de Deu i d'exercir sa seua autoritat llegal ni de fer totes aquelles funcions sagrades competents an es seu Ministeri Diví. Encara que la Pastoral de Sa Eminencia el Cardenal Mercier deia coses ofensives p'ets alemanys, per respecte a sa santedat de ses esglesies, no aturà es Governador General de lletgir-la dalt sa trona; lo que sí va fer, aturar de que circulàs i corregués per Bèlgica.

—Telegrafien de Roma que es crítics militars diuen que a la Polònia russa es gran fret que hi fa imposa una treva a russos, alemanys i austriacs; i que ets alemanys aprofiten aqueixa avinentesa per dur ses tropes a França i Bèlgica per haver-les amb francesos i inglesos.

—Telegrafien de Roma també que es france-os, de dia 20 de desembre fins dia 18 des mes que correm, han tenguts uns 26.000 morts, que ets alemanys han contats, i 17860 presoners no ferits (això si ets alemanys han contat bé). Diu es mateix telegrama que ses baixes d'ets alemanys no arriben a la quarta part. ¡No hu sabem si serà ver això darrer!

—També és de Roma que telegrafien des desastre que han sufrít ets inglesos a l'Àfrica occidental devers sa colonia alemanya del Togo. Dia 2 d'aquest mes uns quants navilis de guerra inglesos amb vapors plens de tropes de desembarc se presenten davant sa capital de dita colonia, i li entimen que se rendesca. Es Comandant General alemany contesta que no's rendirà mentres hi haja un alemany viu. Aquells navilis comensen a bombetjar la ciutat i es vapors transports a desembarcar tropes. Contesten ses bateries de la ciutat i un estol d'alemanys molt gros se tiren damunt aquells que desembarcaven. Es combat se generalisa entre ses tropes alemanyes i s'artilleria de la ciutat d'una part i ses tropes ingleses i aquells navilis d'altra part. Sa batalla durà fins dia 5, quedant ets inglesos ben derrotats, amb devers quatre mil morts i cinc mil presoners. Es que ses bateries de la ciutat feren mal bé es vapors transports, dos dels quals s'afonaren i un des navilis de guerra hagué de fogir, tot esfondrat, i creuen que se'n anà a fons també. Ets inglesos deixaren un gros pertret de guerra: 17 ametralladores, més de 200.000 cartutxos i demés carro portal. Aquesta noticia esta confirmada oficialment.

Arribades dia 21

—Ses Autoritats des comtat de Norfolk (Inglaterra), segons telegrafien de Londres, han fet a sebre an ets habitants d'allà que, en cas de que ets alemanys e-hi desembarquin i hi esbronquin, les faràn senya (ses Autoritats an ets habitants) per que menin es cavalls i s'altre bestiar, carros i automòvils an es lloc senyalat; i, si no tenen temps ni lloc de fer-ho, que matin ets animals i esfondrin carros i automòvils. Mos sembla que es coratge que això deu donar an ets inglesos no deu esser gaire.

—Sis voladors dirigibles alemanys dia 19 avespere passaren part-damunt ses ciutats ingleses de Yarmouth i Sandringhaw i cinc o sis més i hi amollaren una partida de bombes que feren maig per llarc: una partida de persones mortes i molts d'edificis esfondrats.—Diuen que això ha fet dins Inglaterra una malíssima impressió. A dir ver, no la poria fer gaire bonà. Que's pos sa mà an es pit qualsevol!

—Aqueis dies devers el Warka es russos volien envoltar ets alemanys, que digueren: *¡No lleu! es massa dejorn!* I es russos se'n dugueren s'aumut p'és cap. No hi bovetgeu amb Na Rossa, si no voleu qualque cossa!

—Sembla que es President d'ets Estats Units no té per definitiva sa contestació que Inglaterra ha donada a lo d'aturar es navilis de guerra inglesos es vapors mercants nord-americans, perque diu que, si fos definitiva tal contestació, no el poria satisfer. ¡Deu fassi que acabi bé això d'Inglaterra amb sos Estats Units! Amèn!

—Desde es dia 19 no encenen es llums des carrers a Paris es vespres a fi de que es voladors alemanys no s'hi puguen dirigir per amollar-hi bombes. Sí que hu ha d'esser trist i funest Paris a les fosques es vespres! No mos agrada gota haver-hi de potoiar!

—Telegrafien de Roma que ets aus-

triacs han capturats es russos dins la Bukovina.

Arribades dia 22

—Ets turcs treballen per sublevar la Macedonia i invadir Servia.—Un dirigible alemany tira bombes sobre Tourmouth poc temps després d'esser-ne sortits els reis d'Inglaterra, causant varies víctimes.—Diuen si'ls alemanys en lloc d'anar contra Dunkerque, atacarán el centre de les línies franceses.—El Comandant General francès diu que moltes notícies publicades per l'Estat Major Alemany, son falses.

Notes bibliogràfiques

Edición corregida 1914—1,50 Pts | Las Carreras en España | Indicaciones convenientes para su acertada elección | por Juan Herreros y Butragueño | Ingeniero de Montes | Madrid | Imprenta alemana | Fuen-carral, 137.—Un volum de 218 planes de 177 x 129 mm.

Vetaquí un llibre de gran utilitat per tots es qui volen prendre qualque carrera, tantes com n'hi ha dins Espanya. Aquest llibre dona ses fites ben netes de tots ets estudis que s'han de fer per prendre totes aqueixes carreres, això és, ets anys que han d'estudiar, ses materies de que s'han d'examinar, es punts a on s'han de fer tals estudis i totes ses altres coses que puguen interessar an es qui volen prendre tals carreres. I tot això un e-hu té amb sis reials, amb una pesseta i mitja. Tots ets interessats faràn molt bé de comprar tal llibre. Cal demanar-lo a s'autor que està a Calle de los Leones, 1.—20-Madrid.

Secció local

Sa festa de St. Antoni Abat va anar de primera bona: ses completes, l'ofici, es sermó, sa colcada, St. Antoni amb so flotó de dimonis, tot resultà solemne, delitós, atxara vit.

Ses beneides per amor des mal temps les perllongaren p'és dia de St. Sebastià, que tampoc no les pogueren fer per amor des mal temps.

Es temps s'és posat fret ferm de diumenge ensà: a estones plou i fa neu amb un vent de tramuntana i gargal que fa anar la gent ben arrufada.

Demà comensen a la Parroquia ets exercicis espirituals de ses Mares Cristianes, predi cant-los el Rt. P. Jaume dels Sagrats Cors. ¡Hala, manacorins, si vos n'aprofitau! que prou ho heu mester!

Dia 18 an es Col·legi de St. Tomás d'Aquino comensaren a fer escola es vespres p'ets at'lots exploradors (Guaites), de franc. ¡Allà teniu ses feines tots voltros vaivers, que es vespres no sabeu a on heu de fermar s'ase, i feis capbuitades per carrers i cafès de mala mort!

A s'esglesia de So'n Negre aquesta setmana hi ha Exercicis, que predica lo Rt. P. Miquel Alcover, jesuïta, Demà és sa conclusió.

A s'esglesia de la Sagrada Familia hi ha Tridau de despusahir avespere, amb sermó i el Santíssim patent. Demà serà sa festa grossa de tal esglesia, amb comunió general a les set i mitja, ofici solemne a les deu, sermó que farà Mn. Miquel Fuster, es cap-vespre a les dues repartiment de premis i lectura de poesies i es vespre el Santíssim patent, sermó i exposició de ses Capelletes i Visita Domiciliaria.

¡Aqueis caixistes!

Mos ne feren una com un covo, i mos passà per maia com corretgirem ses proves de LA AURORA de dia 9, plana 3.ª, col. 4.ª, retxa 24. Noltros havíem escrit *The Catholic Times* i es caixistes posaren *The Católic Times*. I no hu notàrem fins fa uns quants dies que passàrem la vista per aquella plana. ¡Vaja quina passada! Que mos ho dispensin es nostros amics!